Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru judecător: Octavian Dvornic
Dosarul nr. 2a-3407/23
2-21038520-02-2a-07092023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

21 martie 2024
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ion Țurcan
Judecători Vitalie Cotorobai și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de avocatul Caisîn Valentin în interesele SRL „Digla-Stil" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iunie 2023, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva SRL „Digla-Stil" cu privire la constatarea încălcării dreptului de autor, obligarea să înceteze încălcarea dreptul de autor, încasarea prejudiciului material, moral, dobînzii de întârziere și cheltuielile de judecată,-

c o n s t a t ă:

Pretențiile din acțiune:

La 15 martie 2021, ***** prin intermediul avocatului Coșleț Vera a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Digla-Stil" solicitând : - Constatarea încălcării de către SRL „Digla-Stil" a dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov asupra operei – imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти". - Obligarea SRL „Digla-Stil" să înceteze încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov prin retragerea operei de pe pagina web. www.ettery.md și punctele de comercializare a SRL „Digla-Stil". - încasarea de la SRL „Digla-Stil" în beneficiul reclamantei a prejudiciului material cauzat în mărime de 27500 lei - încasarea de la SRL „Digla-Stil" în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral în mărime de 20000 lei - încasarea de la SRL „Digla-Stil" în beneficiul reclamantei a dobânzii de întârziere până la data executării hotărîrii judecătorești în mărime de 3005,38 lei - încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, reclamanta *****, utilizând abilitățile sale intelectuale, a creat în programul Corel Draw o imagine, care conține inscripția „не грусти, а то карма не будет расти". Ulterior, reclamanta a decis să

imprime rezultatul activității sale intelectuale, adică opera sa, pe un maiou de culoare neagră. La data de 10 august 2019 în vederea imprimării operei sale reclamanta s-a adresat pârâtului SRL „Digla-stil”.

Prin telefon a fost rugată să expedieze opera sa digitală prin intermediul poștei electronice la adresa zakaz@ettery.md. În aceeași zi reclamanta a remis de pe poșta sa electronică alice.bayen@gmail.com pe poșta electronică al pârâtului zakaz@ettery.md opera sa, imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти”. Pentru imprimarea operei sale reclamanta a achitat suma de 220 lei. Serviciul a fost executat în aceeași zi.

Reclamanta menționează că, la data de 10 iulie 2020, navigând prin internet a observat, că pe pagina web al pârâtului www.ettery.md sunt propuse spre comercializare diferite mărfuri (maiouri, tricouri, costume sportive, farfurii etc.) pe care sunt aplicate opera reclamantei. Per total, opera reclamantei a fost utilizată de către pârât pe site-ul www.ettery.md practic în fiecare categorie de mărfuri comercializate (la 55 mărfuri). La unele mărfuri integritatea imaginii a fost încălcată prin modificarea culorii inițiale a imaginii create de reclamantă.

Imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти” este rezultatul creației intelectuale a reclamantei și îi aparține cu drept de autor în temeiul Legii nr. 139 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Careva acorduri la utilizarea operei sale, reproducerea, modificarea, sau comercializarea produselor cu această imagine, licențe exclusive sau neexclusive, reclamanta nu i-a oferit pârâtului.

La data de 11 august 2020 reclamanta s-a adresat pârâtului cu o reclamație, solicitând încetarea imediată și necondiționată a utilizării/aplicării desenului pe orice categorie de marfă și/sau produs comercializat prin intermediul paginii web www.ettery.md și/sau pe alte platforme de comercializare, precum și comercializarea acestora nemijlocit cu amănuntul în orice punct comercial, cât și repararea prejudiciului cauzat.

Totodată, prin reclamația înaintată reclamanta i-a propus pârâtului negocierea unui contract de autor în schimbul unei remunerații, care va fi stabilită prin acordul părților. Reclamația a fost expediată la adresa juridică și adresa de facto al pârâtului, fiind recepționată la data de 13.08.2020. Din partea pârâtului nu a parvenit nici o reacție. Astfel, prin inacțiunile pârâtului consideră, că ultimul se eschivează de la acordarea despăgubirilor reclamantei, fapt ce a dus la necesitatea înaintării prezentei cereri de chemare în judecată în vederea apărării drepturilor de autor al reclamantei, cât și reparării prejudiciului cauzat.

Până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, pârâtul continuă să valorifice opera reclamantei fără nici un temei legal, anexează screenshoturile de pe pagina web al pârâtului din 10 martie 2021.

Indică că pârâtul i-a încălcat drepturile morale și patrimoniale și anume :

Dreptul moral la paternitate, deoarece pârâtul la valorificarea operiei reclamantei nu a indicat numele ei pe toate exemplarele operiei publicate pe pagina web www.ettery.md nici nu a făcut referință la numele ei, rezultă că pârâtul și-a atribuit sine calitatea de autor al operei.

Dreptul moral la nume constă în dreptul autorului de a decide cum va figura numele său la valorificarea operei, deoarece pîrîtul și-a atribuit sie calitatea de autor, rezultă că reclamatei i-a fost încălcat și dreptul la nume.

Dreptul moral la respectarea integrității operei. Pîrîtul la unele exemplare ale produselor comercializate prin intermediul paginii web www.ettery.md a modificat culoarea operei inițiale a reclamatei, astfel încălcând dreptul reclamantei la protecția operei sale contra oricărei denaturări , schimonosiri sau a oricărei alte atingeri aduse operei. Astfel, prin inversiunea culorilor inițiale ale operei, pîrîtul a încălcat integritatea acesteia.

Dreptul moral la divulgarea operei. Opera reclamantei în lipsa acordului său a fost adusă la cunoștință publicului larg prin punerea la dispoziție în regim interactiv a operei prin intermediul paginii web www.ettery.md. Opera reclamantei este prezentă practic la fiecare compartiment al produselor comercializate. Iar odată adusă la cunoștință publică opera se consideră a fi divulgată, iar dreptul moral la divulgare se consideră epuizat.

Dreptul patrimonial la reproducerea operei. Reproducerea operei reprezintă copierea și multiplicarea operei. Prin reproducerea operei se are în vedere realizarea unui ori a mai multor exemplare ale unei opere, fie directă fie indirectă, fie temporară sau permanentă, prin orice mijloc sau sub orice formă. La caz constată, că pârâtul deținând pe poșta sa electronică originalul operei reclamantei în format electronic, a multiplicat cel puțin de 55 ori opera a reclamantei, plasându-le pe pagina sa web.

Dreptul la distribuirea operei. Distribuirea operei reprezintă punerea în circulație, prin vânzare sau prin orice alt mod de transmitere în proprietate, cu titlu oneros ori gratuit, a originalului ori a copiilor unei opere, precum și oferirea publică a acestora. În cazul operei reclamantei constată, că pârâtul a pus în circulație opera reclamantei prin distribuirea acesteia prin intermediul paginii sale web www.ettery.md. Pârâtul comercializează diferite mărfuri (tricouri, maiouri, act. pentru dame, bărbați și copii, suveniruri și accesorii, mărfuri pentru casă). La fiecare marfă este indicat și prețul acesteia. Totodată, remarcă, că fiecare imagine de pe pagina web al pârâtului, pe care este aplicată opera reclamantei poate fi descărcată de oricare utilizator și salvată pe dispozitivul acestuia. Rezultă, că pârâtul i-a încălcat reclamantei dreptul la distribuirea operei.

Dreptul la demonstrarea publică a operei reprezintă expunerea originalului sau a copiei unei opere, directă sau indirectă, prin intermediul mijloacelor de protecție a imaginii unei opere sau în alt mod similar, în care opera, copia sau

imaginea ei este expusă într-un loc public ori în orice alt loc, din care poate fi percepută de persoane care nu fac parte din cercul obișnuit al familiei sau al cunoscuților apropiați. În cazul reclamantei, este evident, că pârâtul a utilizat opera plasând-o pe pagina sa web www.ettery.md practic în fiecare compartiment a mărfurilor comercializate. Imaginea poate fi vizualizată, percepută și salvată de oricare vizitator al paginii web www.ettery.md, adică a fost demonstrată și se demonstrează până în prezent publicului larg.

Dreptul la transformarea, adaptarea, aranjamentul au alte modificări ale operei. Modificarea unei opere prin transformare, prelucrare, adaptare sau aranjament se poate realiza doar cu acordul autorului operei originale. La caz constată, că pârâtul a modificat culorile inițiale ale operi reclamantei (screenshoturile ce atestă transformarea sunt anexate la acțiune). Rezultă, că pârâtul i-a încălcat reclamantei și acest drept patrimonial al autorului.

Ținând cont de prevederile art. 63 alin.(2) lit. c) din Legea nr. 139, dar și de faptul, că pârâtul a utilizat, denaturat, contrafăcut, valorificat opera reclamantei de 55 ori pe pagina web www.ettery.md, a încălcat cât drepturile morale, atât și patrimoniale ale reclamantei, consideră, că instanța de judecată este în drept să încaseze în beneficiul reclamantei prejudiciul material în sumă de 27500 (55 imagini contrafăcute * 500 lei = 27500 lei).

Reclamantul ținând cont de prevederile art. 63 alin. (4) din Legea nr. 139 solicită instanței de judecată revendicarea și repararea materială a prejudiciului moral, pe care reclamanta îl estimează în sumă de 20000 lei. Anume această sumă ar aduce satisfacție echitabilă pentru încălcarea drepturilor morale ale autorului operei în legătură cu contrafacerea operei și valorificarea ei fără vreun temei legal.

Având în vedere, că pretenția inițială a fost recepționată de către pârât la data de 13 august 2020, însă ultimul nu a întreprins nici-o măsură în vederea remedierii situației create, continuă să valorifice opera reclamantei până în prezent (screenshoturile sunt anexate la acțiune), consideră, că inacțiunile pârâtului reprezintă un refuz camuflat. Reclamanta i-a oferit pârâtului un termen rezonabil de 14 zile pentru soluționarea amiabilă a situației create, precum și i-a propus să încheie un contract privind cesiunea drepturilor patrimoniale. Astfel, în lipsa oricărei acțiuni, consideră, că pârâtul este în întârziere din data de 01.09.2020.

Având în vedere faptul, că pârâtul continuă și va continua să-i încalce drepturile reclamantei de autor, se eschivează de la executarea obligațiilor de achitare a compensațiilor, solicită instanței de judecată încasarea dobânzii de întârziere până la data executării hotărârii judecătorești, care la data înaintării prezentei acțiuni constituie 3005,38 lei, iar calculul actualizat va fi prezentat la finele examinării cauzei în fond.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 15 iunie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva SRL „Digla-Stil” privind constatarea încălcării dreptului de autor, obligarea să înceteze încălcarea dreptul de autor, încasarea prejudiciului material, moral, dobînzii de întârziere și cheltuielile de judecată. S-a constatat încălcarea de către SRL „Digla-Stil” a dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov asupra operei – imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти”.

S-a obligat SRL „Digla-Stil” să înceteze încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov prin retragerea operei de pe pagina web. www.ettery.md și punctele de comercializare a SRL „Digla-Stil”.

S-a încasat de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul Alinei Șapoșnicov suma de 27500 (douăzeci și șapte mii cinci sute) lei cu titlul de compensație, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei. S-a încasat de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1025 (zece mii douăzeci și cinci) lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Pretențiile apelanților:

La 09 iulie 2023, avocatul Caisîn Valentin în interesele SRL „Digla-Stil” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iunie 2023, iar la 05 octombrie 2023 a depus apel motivat prin care a solicitat, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de apel, s-a invocat că circumstanțele de fapt, importante pentru soluționarea cauzei, nu au fost constatate și elucidate pe deplin, iar ca urmare, prevederile legale au fost aplicate eronat de către prima instanță.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că instanța de fond a încălcat și aplicat greșit normele de drept material, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate si elucidate pe deplin, concluziile primei instanței, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, apelantul a menționat că, ***** expediind cererea privind imprimarea inscripţiei, nu a invocat că este autorul înscripţiei şi îşi exprimă dezacordul cu folosirea acestei înscripţii.

În continuare a indicat că la data de 10.07.2020 a constatat că pe pagina-web a SRL ”Digla-stil” - www.ettery.md sunt propuse spre comercializare maiouri, costume sportive, tricouri, etc., pe care este aplicată inscripţia: „не грусти, а то карма не будет расти”.

Se invocă că inscripţia „не грусти, а то карма не будет расти” este rezultatul creaţiei intelectuale a reclamantei şi în temeiul Legii nr. 139 privind dreptul de autor şi drepturile conexe din 02.07.2010 se bucură de protecţia legii

respective. Mai indică că nu a exprimat careva acorduri la utilizarea operei respective.

Susține reclamanta că prin punerea la dispoziție în regim interactiv prin intermediul paginii-web www.eterry.md a distribuit, a reprodus, şi a valorificat inscripţia: ” „не грусти, а то карма не будет расти” fară acordul Alinei Şapoşnicov.

Astfel, adresîndu-se cu acţiune în judecată, intimata Alina Şapoşnicov în raport cu calităţile sale intelectuale, pretinde că ea este autor al inscripţiei: не грусти, а то карма не будет расти”.

Consideră partea apelantă că afirmațiile din acțiune sunt lipsite de suport probatoriu şi contravin circumstanțelor de fapt. Or, conform Actului de constatare a faptelor şi stărilor de fapt nr. 023a-1/2021 din 17 iunie 2021, întocmit de către executorul judecătoresc Ludmila Gheţiu s-a constatat: că fraza ” не грусти, а то карма не будет расти” a apărut în internet încă la data de 01.04.2016.

În aceeași ordine de idei reține partea apelantă că, intimata nu a prezentat probe pertinente şi concludente instanței de judecată, că ea este persoana sub a cărei nume pentru prima dată este publicată inscripția: ” не грусти, а то карма не будет расти”.

Conform pct. 28 al Hotărârea Plenului CSJ nr. 1 din 25.04.2016 ”cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației privind dreptul de autor şi drepturile conexe”: ”Dreptul de autor reprezintă un drept de proprietate intelectuală recunoscut persoanei fizice, care a creat o operă originală în domeniul literar, artistic sau științific, independent de modalitatea de creaţie, de modul sau de forma concretă de exprimare, precum şi independent de valoarea şi destinația ei, ori recunoscut altor titulari legali (persoane fizice sau persoane juridice). Opera va fi protejată de dreptul de autor, dacă va face parte din domeniul literar, artistic sau științific. Potrivit legislației autohtone, precum şi a celei internaționale, autorul beneficiază de drepturi morale şi patrimoniale. Autor se va considera persoana fizică, prin a cărei activitate creatoare a fost creată opera ”

Cu toate acestea, Alina Şapoşnicov nu a demonstrat prin probe pertinente şi concludente că ea este autorul inscripției: ” не грусти, а то карма не будет расти” ”, prin urmare reclamanta nu poate beneficia de drepturile morale şi patrimoniale prevăzute de Legea RM nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor şi drepturile conexe, ceea ce denotă că acţiunea Alinei Şaposnicov este neîntemeiată.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 15 iunie 2023, iar cererea de apel datează cu 09 iulie 2023 - SRL „Digla-Stil” prin intermediul avocatului Caisîn Valentin, Colegiul civil constată că cererea de apel a fost declarat în termen legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată, reprezentantul intimatei *****, avocatul Coșleț Petru a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iunie 2023.

În ședința de judecată, reprezentatul apelantei SRL ”Digla-Stil” nu s-a prezentat și nu au înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată de către instanță, motiv pentru care, prin prisma art. 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu argumentele indicate în cererile de apel, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

De asemenea, conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Instanța de apel mai menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, la data de 10 august 2019 reclamanta Șapoșnicov Alinia de pe poșta electronică ce-i aparține și anume alice.bayen@gmail.com, a expediat în adresa poștală a pârâtului - zakaz@ettery.md, o inscripție cu imagine ”Не грусти, а то карма не будет расти” pentru a fi imprimată pe un maiou.

După cum rezultă din explicațiile participanților la proces rezultă că, partea pârâtă a realizat această solicitarea a reclamatei și a imprimat pe un maiou inscripție din litere de tipar cu imagine ”Не грусти, а то карма не будет расти”.

Ulterior 10 iulie 2020, reclamanta navigând prin internet a observat, că pe pagina web al pârâtului www.ettery.md sunt propuse spre comercializare diferite mărfuri (maiouri, tricouri, costume sportive, farfurii etc.) pe care sunt aplicate opera reclamantei și anume aceiași imagine cu inscripție.

Reclamanta susținând că imaginea cu inscripția ”Не грусти, а то карма не будет расти” este rezultatul creației intelectuale și îi aparține cu drept de autor, la data de 11 august 2020 s-a adresat pârâtului cu o reclamație, solicitând în termen de 14 zile calendaristice, să înceteze imediat și necondiționat utilizarea/aplicării desenului pe orice categorie de marfă și/sau produs comercializat prin intermediul paginii web www.ettery.md și/sau pe alte platforme de comercializare, precum și

comercializarea acestora nemijlocit cu amănuntul în orice punct comercial, cât și repararea prejudiciului material și moral cauzat.

Totodată, prin reclamația înaintată reclamanta i-a propus pârâtului negocierea unui contract de autor ce va permite utilizarea legală a desenului care-i aparține cu drept de autor, în schimbul unei remunerații, care va fi stabilită prin acordul părților.(f.d 20-21)

După cum se atestă reclamația a fost expediată la ambele adrese cunoscute a ”Digla Stil” SRL și au fost recepționate la data de 13.08.2020.(f.d.21-verso), însă la materiale cauzei nu a fost anexat vre-un răspuns la reclamație.

La 15 martie 2021, ***** prin intermediul avocatului Coșleț Vera a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Digla-Stil” solicitând constatarea încălcării de către SRL „Digla-Stil” a dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov asupra operei – imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти”. Obligarea SRL „Digla-Stil” să înceteze încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov prin retragerea operei de pe pagina web. www.ettery.md și punctele de comercializare a SRL „Digla-Stil”. Încasarea de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul reclamantei a prejudiciului material cauzat în mărime de 27500 lei - încasarea de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, încasarea de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul reclamantei a dobânzii de întârziere până la data executării hotărîrii judecătorești în mărime de 3005,38 lei încasarea cheltuielilor de judecată.

În materie de drept Colegiul civil reține că în conformitate cu art. 476 alin. (1) Cod civil, se consideră obiect de proprietate intelectuală orice rezultat al activității intelectuale, confirmat și protejat prin drepturile corespunzătoare privind utilizarea acestuia.

Aliniatul (2) prevede că, obiectele de proprietate intelectuală se divizează în două categorii:

a) obiecte de proprietate industrială (invenţii, soiuri de plante, topografii de circuite integrate, mărci, desene şi modele industriale, indicaţii geografice, denumiri de origine şi specialităţi tradiţionale garantate);

b) obiecte ale dreptului de autor (opere literare, artistice şi ştiinţifice etc.) şi ale drepturilor conexe (interpretări, fonograme, videograme şi emisiuni ale organizaţiilor de difuziune etc.).

Potrivit art. 55 din Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturi conexe, orice persoană fizică sau juridică care are pretenţii în privinţa valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate de prezenta lege are dreptul să iniţieze acţiuni în instanţa de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor şi remediilor prevăzute în prezentul capitol.

(2) Proceduri judiciare în privinţa încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege pot fi iniţiate: a) de titularii de drepturi sau de autorităţile abilitate cu protecţia drepturilor acestora; b) de alte persoane care beneficiază de astfel de drepturi, în special de licenţiaţi; c) de organizaţiile de gestiune colectivă a dreptului de autor şi/sau a drepturilor conexe; d) de organizaţiile profesionale de apărare şi de alţi reprezentanţi ai titularilor de drepturi şi ai licenţiaţilor.

(3) Instanţele de judecată şi alte autorităţi competente vor aplica măsurile, procedurile şi remediile prevăzute în prezentul capitol într-o manieră corectă şi echitabilă, astfel încît să nu fie excesiv de dificile sau costisitoare şi să nu impună limite de timp exagerate sau tergiversări neprevăzute. Aplicarea acestor măsuri, proceduri şi remedii va fi una eficientă şi proporţionată, nu va crea obstacole în calea comerţului legal şi va oferi protecţie împotriva folosirii lor abuzive.

Conform art. 5 alin. (3) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, dreptul de autor se constituie din drepturi patrimoniale şi drepturi morale (personale nepatrimoniale).

Totodată, articolul 10 din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, statuează că autorul unei opere beneficiază de următoarele drepturi morale:

a) dreptul la paternitate – dreptul de a fi recunoscut în calitate de autor al operei sale şi dreptul de a pretinde o atare recunoaștere, inclusiv prin indicarea numelui său pe toate exemplarele operei publicate sau prin referirea la numele său, după cum se obișnuiește, în cazul oricărei valorificări a operei, cu excepția cazurilor când acest lucru este imposibil şi când lipsa obligației de a indica numele autorului decurge din alte prevederi ale prezentei legi;

b) dreptul la nume – dreptul autorului de a decide cum va figura numele său la valorificarea operei (numele adevărat, pseudonimul sau anonim);

c) dreptul la respectarea integrităţii operei – dreptul la protecţia operei sale contra oricărei denaturări, schimonosiri sau a oricărei alte atingeri aduse operei, care prejudiciază onoarea sau reputaţia autorului;

d) dreptul la divulgarea operei – dreptul de a decide dacă opera va fi adusă la cunoştinţa publică, în ce mod şi cînd;

e) dreptul la retractarea operei – dreptul autorului de a retracta opera sa din circuitul comercial, despăgubind pe titularul dreptului de valorificare, dacă acesta este prejudiciat prin exercitarea retractării.

(2) Drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunţări sau cesiuni şi sînt imprescriptibile, chiar şi în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale.

Conform art.11 alin. (1) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe , Autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin: a)

reproducerea operei; b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei; c) închirierea exemplarelor operei, cu excepţia operelor de arhitectură şi a operelor de artă aplicată; d) importul exemplarelor operei în vederea distribuirii, inclusiv al exemplarelor confecţionate cu consimţămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor; e) demonstrarea publică a operei; f) interpretarea publică a operei; g) comunicarea publică a operei prin eter, inclusiv prin satelit (teleradiodifuziune), sau prin cablu; h) retransmiterea simultană şi fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu; i) punerea la dispoziţie în regim interactiv a operei; j) traducerea operei; k) transformarea, adaptarea, aranjamentul sau alte modificări ale operei, cu excepţia cazurilor cînd efectuarea unor acţiuni din cele enumerate la lit.a)–k) nu se încadrează în forma de exprimare a operei şi pentru care nu pot fi stabilite sancţiuni.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Legea nr. 139, Protecţia oferită de prezenta lege operelor de artă aplicată (design) se extinde asupra aspectului exterior al obiectelor, stabilit prin astfel de caracteristici cum sînt liniile, contururile, forma, texturile, indiferent de faptul dacă obiectul este bidimensional sau tridimensional.

Conform art. 54 alin.(1) și (4) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi. Încălcarea drepturilor recunoscute şi garantate prin prezenta lege atrage răspundere civilă, contravenţională sau penală, după caz, potrivit legii. Dispoziţiile procedurale prevăzute de prezenta lege se completează cu cele de drept comun.

În baza art. 63 alin. (1) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, în cadrul procedurilor judiciare iniţiate în privinţa încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 55 alin. (2) pot solicita instanţelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoaşterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora, restabilirea situaţiei existente pînă la încălcarea dreptului şi încetarea acţiunilor care comportă încălcarea dreptului sau creează pericolul încălcării lui, precum şi repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Totodată, alin. (2) al aceluiași articol, prevede expres că, instanţa de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ţine cont de necesitatea: a) recuperării pierderilor, inclusiv a venitului ratat, suportate de partea lezată; b) perceperii profitului obţinut ilegal de persoana care a încălcat drepturile; c) achitării unei compensaţii de la 500 pînă la 500000 lei pentru fiecare drept încălcat.

Conform art. 3 din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, definește următoarele noțiuni:

distribuire – punere în circulaţie, prin vînzare sau prin orice alt mod de transmitere în proprietate, cu titlu oneros ori gratuit, a originalului ori a copiilor

unei opere sau a unor obiecte ale drepturilor conexe, precum şi oferirea publică a acestora;

operă – rezultat al creaţiei intelectuale originale în domeniul literaturii, artei şi ştiinţei, indiferent de mijloacele de creare, de modul concret şi de forma de exprimare, de valoarea şi importanţa acesteia;

reproducere – realizarea unuia ori a mai multor exemplare ale unei opere sau ale unui obiect al drepturilor conexe, fie directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloc sau sub orice formă, inclusiv în scopul de imprimare audio ori video şi/sau al stocării unei opere ori a unui obiect al drepturilor conexe pe suporturi materiale sau electronice;

valorificare – orice acţiune ce ţine de utilizarea sub orice formă şi în orice mod a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege.

Potrivit art. 9 alin. (1) al Convenției de la Berna cu privire la protecția operelor literare și artistice din 09 septembrie 1866 semnată de către Republica Moldova la 02 noiembrie 1995, autorii operelor literare și artistice ocrotite de prezenta Convenție vor avea dreptul exclusiv de a autoriza reproducerea operelor respective, în orice mod și sub orice formă.

Alin. (2) art. 9 al Convenției prevede că va fi rezervat legislației naționale din statele membre ale Uniunii dreptul de a autoriza reproducerea unor atare opere în anumite cazuri speciale, cu condiția că o atare reproducere să nu fie în contradicție cu valorificarea normală a operei și să nu prejudicieze interesele legitime ale autorului.

Reieșind din circumstanțele de fapt constatate supra, cu referire la prevederile legislației în vigoare, instanța de apel consideră că prima instanță legal și întemeiat a constatat încălcarea de către SRL „Digla-Stil” a dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov asupra operei – imaginea cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти” fiind obligată SRL „Digla-Stil” să înceteze încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov prin retragerea operei de pe pagina web. www.ettery.md și punctele de comercializare a SRL „Digla-Stil” cu încasarea de la SRL „Digla-Stil” în beneficiul Alinei Șapoșnicov suma de 27500 lei cu titlul de compensație, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei, or, din circumstanțele cauzei reiese că, Alina Șapoșnicov a creat o imaginea compusă din litere de tipar cu inscripția „Не грусти, а то карма не будет расти”.

Totodată, imaginea cu inscripția ”Не грусти, а то карма не будет расти” creată de către Alina Șapoșnicov a fost utilizată/reprodusă de către SRL ”Digla - Stil” în scopuri comerciale pe diverse obiecte cum ar fi maiouri, tricouri, costume sportive, farfurii, cești, genți) (f.d.22-82).

Colegiul civil constată că, prin reproducerea conținutului operei (imaginei create compuse din litere de tipar cu linii) în litigiu, fără a exista acordul autorului

a avut loc încălcarea drepturilor de autor patrimoniale ale reclamantului/intimatului.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel apreciază ca întemeiată soluția primei instanțe și, respectiv, consideră irelevante argumentele apelantului precum că, fraza ”Не грусти, а то карма не будет расти” a apărut cu mult mai devreme de cât cea a Alinei Șapoșnicov și anume încă la data de 01 aprilie 2016, or, prin dreptul de autor, de asemenea, se protejează ca atare și o parte componentă ori un alt element al operei (inclusiv desenul) care reprezintă în sine o creație intelectuală.

Or, opera Alinei Șapoșnicov constituie desenul sau aranjamentul compus din litere de tipar și linii drepte cu inscripția ”Не грусти, а то карма не будет расти”.

La acest capitol, Completul judiciar relevă prevederile art. 63 alin. (1) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, în cadrul procedurilor judiciare iniţiate în privinţa încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 55 alin. (2) pot solicita instanţelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoaşterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora, restabilirea situaţiei existente pînă la încălcarea dreptului şi încetarea acţiunilor care comportă încălcarea dreptului sau creează pericolul încălcării lui, precum şi repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Cu toate acestea, după cum rezultă din materialele cauzei, SRL „Digla-Stil” poartă răspundere pentru încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov, or reproducerea operei Alinei Șapoșnicov este utilizată cu încălcarea dreptului de autor şi/sau a drepturilor conexe.

În asemenea circumstanțe, Completul judiciar consideră justă concluzia primei instanțe prin care s-a conchis privind obligarea SRL „Digla-Stil” să înceteze încălcarea dreptului de autor al Alinei Șapoșnicov prin retragerea operei de pe pagina web. www.ettery.md și punctele de comercializare a SRL „Digla-Stil”.

Or, conform art. 19 alin. alin. (1), (2) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art.63 alin. (2) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, la stabilirea despăgubirii, va ţine cont de necesitatea: a) recuperării

pierderilor, inclusiv a venitului ratat, suportate de partea lezată; b) perceperii profitului obţinut ilegal de persoana care a încălcat drepturile; c) achitării unei compensaţii de la 500 pînă la 500000 lei pentru fiecare drept încălcat.

Din sensul normei legale respective, se deduce că ***** a solicitat încasarea unei compensații pentru încălcarea dreptului în mărime de 27500 lei (a câte 500 lei pentru fiecare drept încălcat și anume 55 imagini).

În acest sens, se reține că de către ***** a fost anexate înscrisuri din care rezultă că SRL „Digla-Stil” a aplicat desenul/inscripția creată de către ***** pe 55 de obiecte care le-a expus spre comercializare prin intermediul platformei sale și anume paginii web www.ettery.md (f.d.25-82)

Prin urmare, argumentele apelantei, SRL „Digla-Stil” urmează a fi respinse, or, suma de 27500 lei în calitate de despăgubire pentru încălcarea drepturilor patrimoniale de autor, este una echitabilă şi proporţională prejudiciului cauzat.

Cu referire la pretențiile respinse, completul nu se va expune din considerentul că ***** n-a contestat hotărîrea la acest capitol, examinând legalitatea hotărârii primei instanțe în limitele apelului declarat de către SRL „Digla-Stil”.

Vis-a-vis de pretenția privind încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 (trei mii) lei, Completul judiciar, reține că, prima instanță întemeiat a admis parțial pretenția dată, stabilind că reclamanta a suportat cheltuieli de judecată legate de plata serviciilor de asistență juridică prestate de avocatul Coșleț Vera împuternicită în temeiul mandatului MA nr. 0905958 din 14 decembrie 2020 (f.d.2) și avocatul Coșleț Petru împuternicit în temeiul mandatului MA nr. 1069230 din 08 iunie 2022 (f.d.94), confirmate prin bonul de plată nr. 639416 din 15 decembrie 2020 ***** a achitat pentru asistența juridică acordată suma de 5000 lei (f.d.98).

Or, conform art. 96 alin. (1) și (11) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Referitor la cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil consideră că prima instanță legal și întemeiat a dispus încasarea cheltuielilor de judecată, or, potrivit art. 82 Cod de procedură civilă al RM, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Corespunzător art.83 din Codul de procedură civilă statuează că, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit,se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Totodată, în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile ce decurg din dreptul de auto și din drepturile conexe, din dreptul asupra invențiilor, desenelor și modelelor industriale, soiurilor de plante, topografiilor circuitelor integrate, precum și din alte drepturi asupra proprietății intelectuale.

De asemenea, art. 64 alin. (1) din Legea nr. 139 privind dreptul de autor și drepturi conexe, statuează că, la depunerea cererii în cauzele privind dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 55 alin. (2) se scutesc de achitarea taxei de stat.

Conform art.3 alin.(1) lit. a) din Legea taxei de stat nr.1216 din 03.12.1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, se încasează taxa de stat în mărime de 3% din valoarea acţiunii sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice şi nu mai puţin de 270 lei şi nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea taxei de stat, cuantumul taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (sau care nu urmează a fi evaluate) 500 % ceea ce constituie 100 lei.

În temeiul normelor expuse supra, instanța de apel apreciază ca întemeiată concluzia instanței de fond cu referire la încasarea de la SRL „Digla-Stil”, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1025 (zece mii douăzeci și cinci) lei.

Având în vedere cele menționate, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantei, SRL „Digla-Stil” , deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

Totodată, completul judiciar respinge ca neîntemeiat și argumentul apelantului precum că hotărârea primei instanțe este una ilegală. Analizând conținutul hotărârii contestate, completul judiciar reține că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost și care n-au fost stabilite, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară.

Din considerentele enunțate, Completul judiciar concluzionează că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, conchide că, prima instanța just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la admiterea parțială a acțiunii, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii n-a fost stabilit în instanța de apel.

Luând în considerare cele menționate mai sus și având în vedere faptul că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, aplicând și interpretând corect normele legale, iar cererea de apel declarată de către SRL „Digla-Stil”, este neîntemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de către SRL „Digla-Stil” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău Chișinău, sediul Centru din 15 iunie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Caisîn Valentin în interesele SRL „Digla-Stil”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iunie 2023, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva SRL „Digla-Stil” cu privire la constatarea încălcării dreptului de autor, obligarea să înceteze încălcarea dreptul de autor, încasarea prejudiciului material, moral, dobînzii de întârziere și cheltuielile de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ion Țurcan

Judecătorii — Vitalie Cotorobai

Ala Malîi